

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม แต่เดิมมีชื่อเรียกกันตามภาษาท้องถิ่นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่า โรงเรียนปอเนาะ ซึ่งแปลว่ากระท่อมสำหรับเป็นที่พักอาศัยของนักเรียน โรงเรียนปอเนาะเป็นสถานที่สำหรับสอนศาสนาอิสลามของเยาวชนมุสลิม ให้รู้และสามารถปฏิบัติศาสนกิจได้ ให้รู้จักบำเพ็ญกิจประจำวัน รู้จักการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว และมรดกตามหลักศาสนาอิสลาม การดำเนินการเรียนการสอนของโรงเรียนปอเนาะ ในระยะแรกจึงทำการสอนวิชาศาสนาอิสลามเพียงอย่างเดียว (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนราธิวาส 2537 : 21) โดยใช้ภาษามลายูท้องถิ่นเป็นสื่อในการสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อสืบทอดหลักธรรมคำสอนตามคัมภีร์อัลกุรอานเป็นหลัก ไม่มีหลักสูตร ไม่มีตำราเรียน และกำหนดเวลาสอนที่ไม่แน่นอน ไม่มีการวัดผลประเมินผล ไม่มีชั้นเรียน อุปกรณ์การสอนมีเพียงหนังสือและกระดานดำ ถ้าหากใ้โต๊ะครูหรือคอตอเอาะฮ์ (Tutor) คนใดมีความถนัดในเรื่องอะไร การเรียนการสอนก็จะเน้นหนักไปตามความรู้ความสามารถของโต๊ะครูคนนั้น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2501 กระทรวงศึกษาธิการได้วางโครงการพัฒนาการศึกษา โดยแบ่งออกเป็นภาคการศึกษาต่าง ๆ ภาคการศึกษา 2 (สำนักพัฒนาการศึกษา การศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 2 ในปัจจุบัน) ได้มีการพิจารณาถึงการจัดการศึกษาในรูปแบบของปอเนาะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของโรงเรียนปอเนาะให้ดีขึ้น ให้มีชั้นเรียน สอนวิชาภาษาไทย สอนวิชาชีพ มีการประเมินผล ปรับปรุงบริเวณอาคารสถานที่ และให้โรงเรียนปอเนาะที่มีความพร้อมจดทะเบียนขึ้นเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม มีการสอนวิชาสามัญควบคู่ไปกับการสอนวิชาศาสนา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2528 : 10) อ้างถึงใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนราธิวาส 2537 : 21) ได้สรุปถึงผลการพัฒนาโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ในช่วงของแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 1-4 ว่า รัฐบาลได้พยายามดำเนินการปรับปรุง และให้การอุดหนุนงบประมาณแก่โรงเรียนประเภทนี้ แต่ปรากฏว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ยังคงสภาพที่ไม่น่าพอใจ โดยเฉพาะการสอนด้านวิชาสามัญ ทั้งนี้เพราะปัจจัยต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนยังขาดความรู้ความสามารถในด้าน การบริหารโรงเรียน ขาดบุคลากรในการปฏิบัติงาน ขาดอุปกรณ์ด้านสื่อการเรียนการสอน

อาคารสถานที่ที่มีจำกัด และเสริมวิทย์ นิลรัตน์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้กล่าวเสริมว่า ครูผู้สอนมีวุฒิทางการศึกษาค่ำ ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ ทำให้การดำเนินงานปรับปรุง ส่งเสริม ยังไม่สามารถบรรลุผลตามเป้าหมาย อย่างไรก็ตามการปรับปรุงโรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลามก็เป็นพื้นฐานสำคัญในการส่งเสริมโรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลามขึ้นเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ในปัจจุบัน

สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 (2522 : 1 อ้างถึงใน เสริมวิทย์ นิลรัตน์ 2535 : 2) ได้กล่าวว่าประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม นิยมส่งบุตรหลานของตนเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพราะเห็นว่าบุตรหลานมีโอกาสเรียนวิชาการทางศาสนาพร้อม ๆ กับวิชาสามัญ แต่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ยังด้อยในด้านคุณภาพ ไม่สามารถสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงส่งเสริมดูแลและช่วยเหลือ ทั้งทางด้านวิชาการ เงินอุดหนุน เพื่อช่วยยกระดับมาตรฐานของโรงเรียนให้ดีขึ้น

การจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในระยะแรกใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2523 ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมี 3 ระดับคือ ระดับตอนต้นใช้เวลาเรียน 4 ปี (อภิศึกาธิยะห์ 1-4) ระดับตอนกลางใช้เวลาเรียน 3 ปี (ซานาวิยะห์ 5-7) และระดับตอนปลายใช้เวลาเรียน 3 ปี (มุดตาวิชชีเตาะห์ 8-10) รวมเวลาเรียน 10 ปี ต่อมาถ้าหากโรงเรียนใดมีความพร้อมด้านอาคารเรียน และมีครูผู้สอนวิชาสามัญก็ให้โรงเรียนนั้นเปิดสอนวิชาสามัญควบคู่กันไปด้วย เช่น เปิดสอนหลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับตอนต้น พุทธศักราช 2523 กับหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3-4 (ใช้เวลาเรียน 2 ปี) หรือกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ปรับปรุง พ.ศ. 2533) เป็นต้น

จากการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับตอนต้น พุทธศักราช 2523 กับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ปรับปรุง พ.ศ. 2533) ควบคู่กัน ทำให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ประสบปัญหาหลายประการ เช่น ด้านเวลาเรียนที่ไม่สัมพันธ์กัน กล่าวคือเวลาเรียนในการจบหลักสูตรของวิชาสามัญกับวิชาศาสนาที่ไม่สอดคล้องกัน เพราะจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ขณะเดียวกันไม่สามารถจบหลักสูตรอิสลามศึกษาตอนต้นได้ ทำให้ไม่สามารถที่จะออกไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ ดังที่ ชิคชนก เจริงเชาว์ และคณะ (2533 : บทคัดย่อ) ได้กล่าวว่าปัญหาพบมากในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามคือการบริหารเวลาในการเรียนการสอนเนื่องจากนักเรียนต้องเรียนทั้งวิชาสามัญและวิชาศาสนา และในด้านการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร บางรายวิชาไม่สามารถสนองตามโครงสร้าง

ของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นได้ เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี หรือกิจกรรมพลศึกษา บางรายวิชาได้

เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 จึงได้จัดสร้างหลักสูตรใหม่ขึ้นให้เหมาะสมกับสภาพและความสอดคล้อง ความต้องการของท้องถิ่น โดยการบูรณาการ นำหลักสูตรอิสลามศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2523 กับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลอมรวม เป็นหลักสูตรเดียวกัน เรียกว่า หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 และได้ประกาศใช้ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก. 637/2535 (กรมวิชาการ, 2536 : 1 - 2) โดยในปีการศึกษา 2535 ให้ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 เฉพาะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ส่วนปีการศึกษา 2536 ให้ใช้ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2 และปีการศึกษา 2537 ให้ใช้หลักสูตรนี้ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นครบทุกชั้น

เนื่องจากกระบวนการใช้หลักสูตร เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนหลายขั้นตอน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย ในการร่วมมือกันนำหลักสูตรไปสู่การสอนได้อย่าง สมบูรณ์ อย่างไรก็ตามปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น พุทธศักราช 2535 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ก็ยังมีอยู่ เป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษาอยู่มาก ผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการนิเทศการ ศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตร อิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและ เสนอแนะแนวทางปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร อันจะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไป ใช้ประกอบการพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 ให้เหมาะสมและดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น พุทธศักราช 2535 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา 2 ตาม ทัศนระของบุคลากรในโรงเรียน จึงกำหนดวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาทัศนะของบุคลากรโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 ที่มีต่อปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 ในด้านบุคลากร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 ตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ วุฒิทางการศึกษา และขนาดโรงเรียน
3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากร ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 ที่มีต่อปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 ในด้านบุคลากร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน

สมมุติฐาน

1. ปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 ตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความแตกต่างกัน
2. ปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 ตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความแตกต่างกัน
3. ปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 ตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความแตกต่างกัน
4. ปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 ตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกัน

ความสำคัญและประโยชน์

การวิจัยนี้จะให้ประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร และกับผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 ตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา 2 ในด้านบุคลากร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน
2. ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร สถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในการนำมาประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินงานใช้หลักสูตร
3. ก่อให้เกิดแนวคิดต่าง ๆ ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสอดคล้องตามนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ มุ่งศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน การใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา 2 ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้มาจากกลุ่มประชากรของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 เขตการศึกษา 2 ประจำปีการศึกษา 2537 จำนวน 50 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน 100 คน ครูผู้สอนวิชาสามัญ 640 คน และครูผู้สอนวิชาศาสนา 852 คน รวม 1592 คน

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยการแยกประเภทของประชากรที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันไว้ด้วยกัน (ประคอง กรรณสูต, 2535 : 9) จากจำนวนประชากร 1592 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 320 คน ดังนี้

- 1.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 22 คน ประกอบด้วย
 - 1.1.1 ผู้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการ 11 คน
 - 1.1.2 ผู้รับใบอนุญาตให้เป็นครูใหญ่ 11 คน
 - 1.2 ครูผู้สอนวิชาสามัญ จำนวน 128 คน ประกอบด้วย
 - 1.2.1 ข้าราชการครู 57 คน
 - 1.2.2 ครูที่โรงเรียนจ้างสอน 71 คน
 - 1.3 ครูผู้สอนวิชาศาสนาที่โรงเรียนจ้างสอน จำนวน 170 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา
- ตัวแปรที่ศึกษาแยกออกเป็นตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ประกอบด้วย
- 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่
 - 2.1.1 สถานภาพของบุคลากร จำแนกเป็น
 - 2.1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน
 - 2.1.1.2 ครูสอนวิชาสามัญ
 - 2.1.1.3 ครูสอนวิชาศาสนา
 - 2.1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น
 - 2.1.2.1 ต่ำกว่า 10 ปี
 - 2.1.2.2 10 ปีขึ้นไป
 - 2.1.3 วุฒิทางการศึกษา จำแนกเป็น
 - 2.1.3.1 มีวิชาชีพครู
 - 2.1.3.2 ไม่มีวิชาชีพครู
 - 2.1.4 ขนาดของโรงเรียน จำแนกเป็น
 - 2.1.4.1 ขนาดเล็ก
 - 2.1.4.2 ขนาดกลาง
 - 2.1.4.3 ขนาดใหญ่

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ทัศนคติของบุคลากรเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเขตการศึกษา 2 ในด้านต่าง ๆ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่

- 2.2.1 ด้านบุคลากร
- 2.2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 2.2.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน
- 2.2.4 ด้านการวัดผลประเมินผล
- 2.2.5 ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การใช้หลักสูตร หมายถึงการตีความและการกำหนดรายละเอียดของโครงสร้างหลักสูตรและการสอนของครู รวมทั้งการจัดปัจจัยต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้หลักสูตรบรรลุถึงเป้าหมาย

2. ปัญหาการใช้หลักสูตร หมายถึงเหตุขัดข้องหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่ทำให้การใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 ไม่บรรลุตามจุดมุ่งหมาย หลักการโครงสร้างหลักสูตร และแนวนโยบายการจัดการศึกษา โดยแยกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ปัญหาด้านบุคลากร หมายถึงเหตุขัดข้องหรืออุปสรรคที่เกิดจากครู เช่น จำนวนครูมีไม่ครบตามรายวิชา ครูไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู ครูไม่มีทักษะทางด้านเทคนิคหรือวิธีการสอน เป็นต้น

2.2 ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึงเหตุขัดข้องหรืออุปสรรคที่ทำให้การดำเนินการเรียนการสอน ไม่เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร

2.3 ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน หมายถึงเหตุขัดข้องหรืออุปสรรคที่เกิดจากความขาดแคลนความล่าช้าในการผลิต ความไม่สอดคล้องของสื่อกับเนื้อหาวิชา คุณภาพของสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การใช้ การบำรุงรักษาและการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ เป็นต้น

2.4 ปัญหาด้านการวัดผลประเมินผล หมายถึงเหตุขัดข้องหรืออุปสรรคต่าง ๆ อันเกิดจากการวัดผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดผล ความไม่เข้าใจในการวัดผลของครูผู้สอน เป็นต้น

2.5 ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน หมายถึงเหตุขัดข้องหรืออุปสรรคต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตร ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา

3. ทัศนะ หมายถึงความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีต่อปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535
4. ขนาดโรงเรียน หมายถึงโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งแบ่งตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยรางวัลพระราชทานแก่นักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษา พ.ศ. 2534 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนี้
 - 4.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึงโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียนไม่เกิน 500 คน
 - 4.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึงโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียนตั้งแต่ 501 คน ถึง 1,500 คน
 - 4.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึงโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียนตั้งแต่ 1,501 คนขึ้นไป
5. วุฒิทางการศึกษา หมายถึงวุฒิทางการศึกษาที่บุคลากรในโรงเรียนจบการศึกษา ดังนี้
 - 5.1 มีวิชาชีพครู หมายถึงมีวุฒิทางการศึกษา ซึ่งเป็นวุฒิที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) รับรองว่าเป็นวุฒิทางวิชาชีพครู
 - 5.2 ไม่มีวิชาชีพครู หมายถึงมีวุฒิทางการศึกษาอื่น ๆ ซึ่ง ก.ค. ไม่รับรองว่าเป็นวุฒิทางวิชาชีพครู เช่น วุฒิสามัญ วุฒิศาสนา เป็นต้น
6. บุคลากรในโรงเรียน หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ประกอบด้วยผู้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการ ผู้รับใบอนุญาตให้เป็นครูใหญ่ ข้าราชการครูที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนส่งมาช่วยสอน ผู้รับใบอนุญาตให้เป็นครูที่โรงเรียนจ้างสอน ทั้งวิชาสามัญและวิชาศาสนา ซึ่งประจำการอยู่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม